

Especiales > OBJECTUALIDAD

OBJECTUALITAT és una sèrie de podcasts que aborda noves perspectives sobre el rol de l'objecte en l'art i la filosofia contemporanis.

Comissariada per Roc Jiménez de Cisneros

Continguts PDF:

01. Transcripció

02. Llicències

Producció, documentació i entrevista: Roc Jiménez de Cisneros.

Roc Jiménez de Cisneros és artista. Viu i treballa a Barcelona. vivapunani.org

Quim Pujol (1978) és escriptor, comissari i artista. Els seus treballs més recents són *Trance Colectivo* (2014) i *ASMR del futuro* (2015). Ha col·laborat en publicacions com *Repensar la dramaturgia*, *A veces me pregunto por qué sigo bailando*, *Efímera* i *Maska*. Juntament amb Ixiar Rozas ha editat el volum sobre teoria afectiva *Ejercicios de Ocupación*. Co-comissaria la *Secció Irregular* del Mercat dels Flors i és professor del PEI (MACBA).

OBJECTUALITAT #3

Aquesta tercera entrega d'OBJECTUALITAT s'endinsa en l'espai d'allò que és monstruós, l'alteritat, l'híbrid, l'agència i el fetitx, amb l'antropòleg Martin Holbraad i l'artista i comissari Quim Pujol. Aquí reproduïm la transcripció de l'assaig sonor de Quim Pujol.

01. Transcripció de l'assaig sonor de Quim Pujol

1

Pokarekare ana
Nga wai o rotorua
Whiti atu koe hine
Marino ana e

E hine e
Hoki mai ra
Kamate ahau
-i te aroha e

Tuhituhi taku reta
Tuku atu taku ringi
Kia kite to iwi
Raru raru ana e

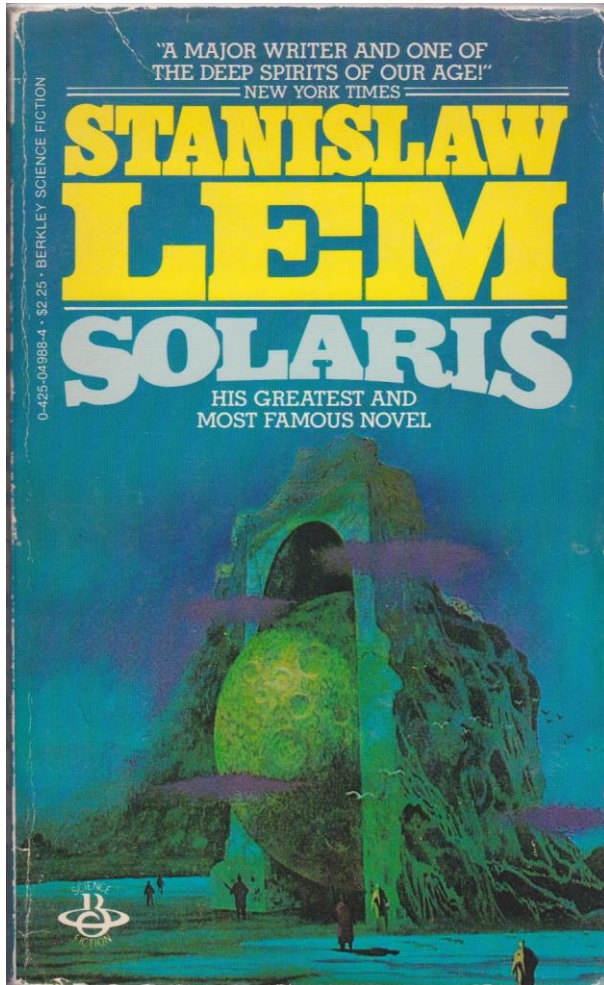
E hine e
Hoki maira
Kamate ahau
-i te aroha e
E kore te aroha
E maroke i te ra

Makuku tonu
I aku roimata e
E hine e
Hoki maira
Kamate ahau
-i te aroha e
Tua whati taku pene
Ka pau aku pepa
Ko taku aroha
Mau tonu ana e

E hine e
Hoki maira
Kamate ahau
Kamate ahau
-i te aroha e

2

A *Alien Resurrection*, la tinent Ripley i una alien reina que es gestava al seu interior són reviscudes a partir de mostres de sang. Tot i això, durant la clonació, l'ADN de Ripley es barreja amb el de l'alien, i Ripley adquireix algunes de les característiques de l'extraterrestre, com la seva força o la seva sang àcida. A la vegada, l'ADN de l'alien reina també és impur i aquesta dóna a llum un híbrid entre alien i humà que només reconeix a Ripley com la seva veritable mare i mata a l'alien reina que l'havia engendrat. A l'escena final, Ripley (que és un humà amb una mica d'alien dins) s'enfronta a l'extraterrestre (que és un alien amb alguna cosa humana dins). Després d'una acarnissada lluita, Ripley aconsegueix fer un forat a la nau que, a causa de la diferència de pressió amb l'espai exterior,

[Solaris de Stanislaw Lem]

absorbirà a l'híbrid d'alien i humà i l'expulsarà al ciberespai fet farinetes. No obstant això, després de matar a l'alien, Ripley mussita consternada: "sorry, sorry".

3

Amanda Piña va imprimir un rètol on es llegeix "Theater hier und jetzt" (teatre aquí i ara) Präsentiert (presenta) "Ich beim lesen dieses Plakats", és a dir, "jo, la persona que llegeixo aquest rètol". Interpretada per "la persona que llegeix aquest rètol" i direcció d'Amanda Piña. L'artista afirma que es tracta d'una performance bidimensional.

4

Els Cargo Cults (sectes Cargo) apareixen a la fi del segle dinou i a principis del vint a diferents illes de la Melanèsia i la Polinèsia. En aquestes illes les societats tribals es regien per un sistema polític particular. Les persones amb més béns materials distribuïen els seus béns entre la comunitat. Si els altres no eren capaços de fer regals amb igual generositat, quedaven en deute amb aquell que havia fet més regals, així que el que més donava era el membre de la comunitat que adquiria més prestigi i poder polític. Aquells que rebien més sense poder retornar-ho amb escreix es convertien inversament en les persones amb menys poder i prestigi i se'ls titllava d'"homes escombraria".

Amb l'arribada dels occidentals a la illa, la situació va canviar dràsticament. Els occidentals rebien grans quantitats de subministraments mitjançant avions cargo que deixaven caure la mercaderia sobre els seus assentaments. D'aquesta manera, els occidentals tenien un subministrament interminable d'objectes que donaven a les tribus, i aquestes quedaven inevitablement en deute amb els occidentals.

Els indígenes no van trigar a sentir-se incòmodes en aquesta situació en veure's abocats a la posició d'"homes escombraria". Com els aborígens no estaven familiaritzats amb les tècniques modernes de fabricació, van concloure que els béns de consum s'havien fabricat a través de mitjans espirituals que implicaven a deïtats i esperits dels seus ancestres. Aquests béns materials eren en realitat per als aborígens, però els occidentals s'havien apoderat d'ells mitjançant l'astúcia. Les sectes Cargo que van desenvolupar a partir d'aquest moment els aborígens es basaven en la creença de que un dia, els avantpassats dels aborígens arribarien a la illa pilotant un avió i deixarien caure sobre les tribus natives una pluja infinita de béns materials que restituiria als aborígens l'estatus polític que els corresponia.

5

A *Solaris* Stanislaw Lem narra la història d'un planeta habitat per un sol organisme unicel·lular. Aquest organisme pesa milions de tones, és líquid i cobreix la superfície sencera del planeta formant un oceà. Aquest oceà mostra de vegades fenòmens que els humans intenten interpretar una vegada i una altra infructuosament. Per exemple estan els longus –una espècie d'acumulació d'ones gegantesques que adquireix una forma cilíndrica–, les simetriadades –quelcom de semblant a uns remolins plasmàtics–, les assimetriadades –uns fenòmens quàntics gegants que prenen la forma d'una explosió– i els mimoides. El terme mimoides prové de "mímica", ja que aquestes formacions sòlides i fugaces sobre la superfície de Solaris adquireixen la forma d'un objecte que es troba prop de l'oceà i el recreen a major escala. Com només els humans porten objectes a Solaris, els mimoides adquireixen inevitablement la forma d'objectes humans, com per exemple, un helicòpter.

6

Al 1990 Tim Etchells presenta la performance sense actors *Drama Queens*. En aquesta peça apareixen rèpliques motoritzades de peces de set importants escultors del segle vint: Giacometti, Helpworth, Arp, Koons, Ruckermier, LeWitt y Warhol. Les escultures es desplacen soles per l'escenari i se suggereix una sèrie de xocs i creuaments entre diferents moviments artístics, del formalisme al minimalisme, passant pel pop o pel postmodernisme.

[Avui construït per les sectes Cargo]

7

Una de les característiques de les sectes cargo és la imitació de comportaments i objectes occidentals. Els membres de les sectes cargo construeixen helicòpters amb branques i palla i preparen pistes d'aterratge per als avions de mercaderies en els quals els seus ancestres han d'arribar. O sinó, organitzen desfilades militars a la manera de l'exèrcit dels Estats Units amb fusells fets amb canyes. Però la mimèsi no s'atura aquí. En els rituals religiosos de les sectes Cargo, els membres se senten al voltant d'una taula i fan veure que prenen el te a la manera dels britànics amb tasses buides. I també imposen als seus membres tocs de queda com els que els occidentals imposen a les seves plantacions. Els membres de les sectes cargo també experimenten glossolalia, és a dir, parlen un llenguatge amb l'aparença d'una llengua estrangera, només que aquesta llengua resulta desconeguda per a tots.

L'antropòleg Worsley afirma que "els elements més difícils d'explicar de les sectes Cargo, especialment la mimèsi històrica del comportament europeu són una vàlvula de escapament emocional basada en la projecció imaginària. És a dir, dedueix que el comportament arquetípic de les sectes cargo és una fi en si mateixa, la seva pròpia representació creativa. Aquestes representacions autotèliques són un aspecte, mancant un terme millor, de l'existència. Són simplement allò que la gent fa –és a dir, la representació corporal o física d'un context."

8

Pokarekare ana
Nga wai o rotorua
Whiti atu koe hine
Marino ana e

E hine e
Hoki mai ra
Kamate ahau
-i te aroha e

Tuhituhi taku reta
Tuku atu taku ringi
Kia kite to iwi
Raru raru ana e

E hine e
Hoki maira
Kamate ahau
-i te aroha e
E kore te aroha
E maroke i te ra

Makuku tonu
I aku roimata e
E hine e
Hoki maira
Kamate ahau
-i te aroha e
Tua whati taku pene
Ka pau aku pepa
Ko taku aroha
Mau tonu ana e

E hine e
Hoki maira
Kamate ahau
Kamate ahau
-i te aroha e

9

En el seu article clàssic *Art and objecthood* Michael Fried critica el

[Sopa de meló]

minimalisme perquè segons ell es basa en l'experiència de l'espectador en comptes de les qualitats relacionals de l'obra d'art. Per això segons Fried el minimalisme ofereix una experiència de teatralitat o "presència" en comptes d'estar "en el present". El crític Stephen Melville va contestar a Fried que la teatralitat és una característica ontològica de l'art que pot neutralitzar-se en certa mesura de forma temporal, però que no pot anul·lar-se mai del tot.

10

El fet que moltes sectes cargo es convertissin amb el temps en moviments de resistència a l'ocupació de l'home blanc va obligar als antropòlegs a una relectura del fenomen. Podria ser que la imitació dels aborígens dels costums dels occidentals no fos una corporalització histèrica sinó una paròdia? Podria ser que els nadius s'haguessin estat rient dels occidentals durant tot aquest temps? En efecte, els membres de les sectes Cargo no es distingien per una ambició real de béns materials, sinó que destacaven per reforçar els vincles socials entre els membres de la seva comunitat.

Quan se'ls demanava que anessin a treballar a les plantacions a canvi d'objectes, aquests es negaven i romanien impassibles sota un arbre. Amb un mig somriure contestaven que un dia els seus avantpassats vindrien pilotant un avió i ja els subministrarien tot allò que precisessin.

11

Al maig del 2013, el Barça i Nike van presentar la nova equipació que es posava a la venda vestint el monument a Colón de Barcelona amb una gegantesca samarreta blaugrana. El colonitzador colonitzat.

12

Encara que per a alguns s'hagi convertit en un gènere, no existeix cap definició clara de performance. La performance és, com diu Esther Ferrer, l'art bastard per excel·lència, aquell que pot fer ús de qualsevol element per als seus propòsits. Com que està en permanent moviment, la performance té tant la sort com la desgràcia de no poder consolidar-se mai. La performance està destinada a identificar-se sempre amb l'Altre.

13

En el seu article "Dissolent la dicotomia entre el jo i l'altre en les construccions occidentals de les sectes Cargo" Elfriede Hermann analitza un dels suposats casos paradigmàtics de secta cargo dirigida pel líder d'un moviment de resistència contra l'home blanc anomenat Yali. A través dels testimonis dels habitants del poble natal de Yali i de la seva vídua, Hermann arriba a la conclusió que en realitat Yali no estava al capdavant de cap secta cargo. Més aviat, es va usar l'acusació de secta cargo per desacreditar el moviment de resistència de Yali. La seva tesi és que possiblement les sectes no existissin com a tals i fossin una invenció de l'home blanc. En aquest sentit, l'obsessió amb els objectes de consum diria més dels occidentals que dels aborígens de Papua Nova Guinea. L'expressió mateixa "secta Cargo" ens va proporcionar un mirall en el qual no vam saber reconèixer-ens.

14

El 23 juliol del 2013, després de llegir aquest text a l'auditori de la Fundació Antoni Tàpies, Lluís Nacenta es va dirigir a l'espai expositiu, va aixecar la vitrina que protegia la *Pila de plats* d'Antoni Tàpies, va agafar la pila de plats amb les mans i la va portar a l'auditori. Allí, juntament amb altres membres del grup de recerca *Objectes d'estudi*, va servir una sopa de meló al públic que havia escoltat la lectura. Com no va haver-hi plats suficients per a tots –l'escultura està formada d'una trentena de plats–, alguns van haver de conformar-se amb gots de plàstic.

Els ingredients d'aquesta sopa de meló són:

1 Meló
250 grams de mascarpone

Alfàbrega fresca trossejada
Un raig d'oli de oliva
Sal.

Treure la pell del meló i les llavors abans de trossejar-lo.
Barrejar els trossos de meló amb el mascarpone en el got de la batedora.
Batre amb el minipimer fins que quedi una fina crema.
Afegir l'alfàbrega, l'oli i la sal.
Deixar refredar la sopa a la nevera abans de servir.
Bon profit!

02. Llicència

2015. Aquest text està llicenciat sota Creative Commons Reconeixement-
NoComercial-SenseObraDerivada 3.0 Espanya (CC BY-NC-ND 3.0).